

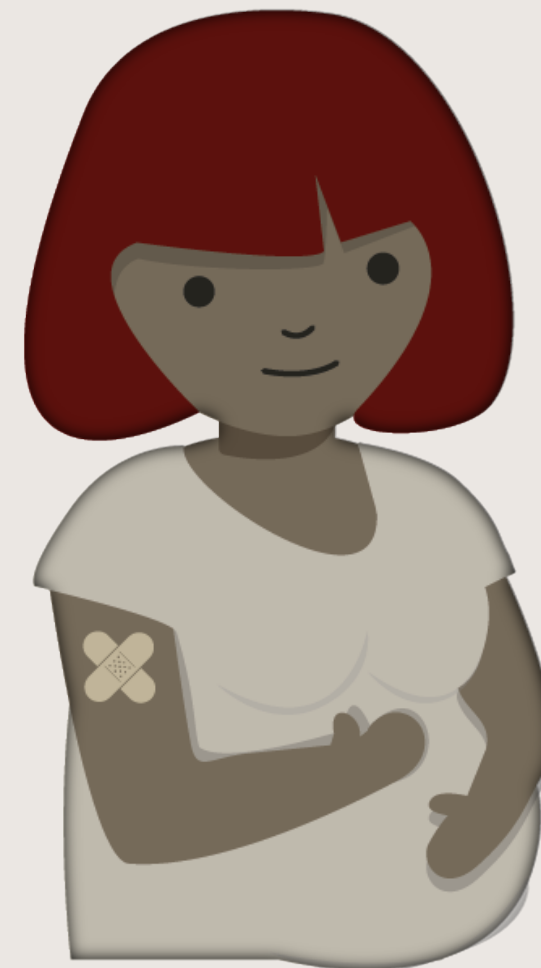
Vaccinationer för gravida

Katarina Widgren

Ordförande, Region Stockholms läkemedelskommittés
expertgrupp för vaccinationer

Bitr. smittskyddsläkare, Smittskydd Stockholm

Utbildningsdag Mödrahälsovården, 2 och 15 september 2026

Vaccinationsrekommendationer för gravida

Gravida rekommenderas vaccination mot:

- **Kikhosta**
- **Influensa** (under säsong)

Andra aktuella vacciner:

- Covid-19
- RSV

Kikhosta

- **Symptom**

- Bakteriell luftvägsinfektion
- Initialt förkylningssymptom som övergår i hostattacker med kikningar

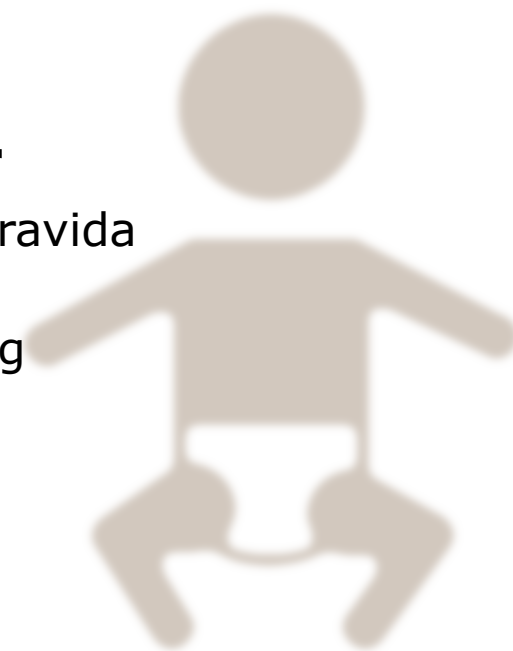

- **Gravida, spädbarn och kikhosta**

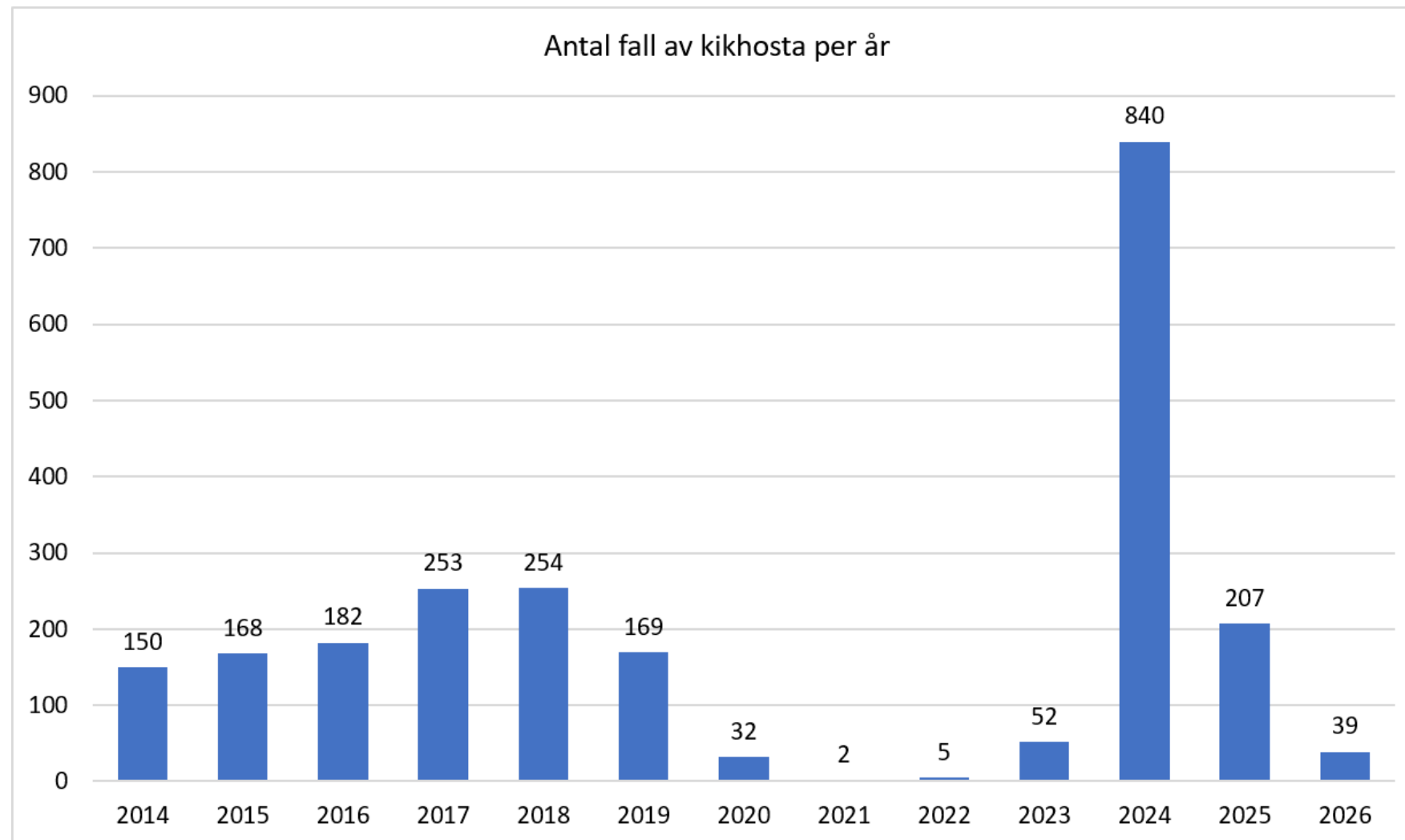
- Kan ge livshotande sjukdom hos spädbarn. Helt oskyddad första månaderna i livet.
- Oftast smittad av närmaste familjen.

Vaccination mot kikhosta

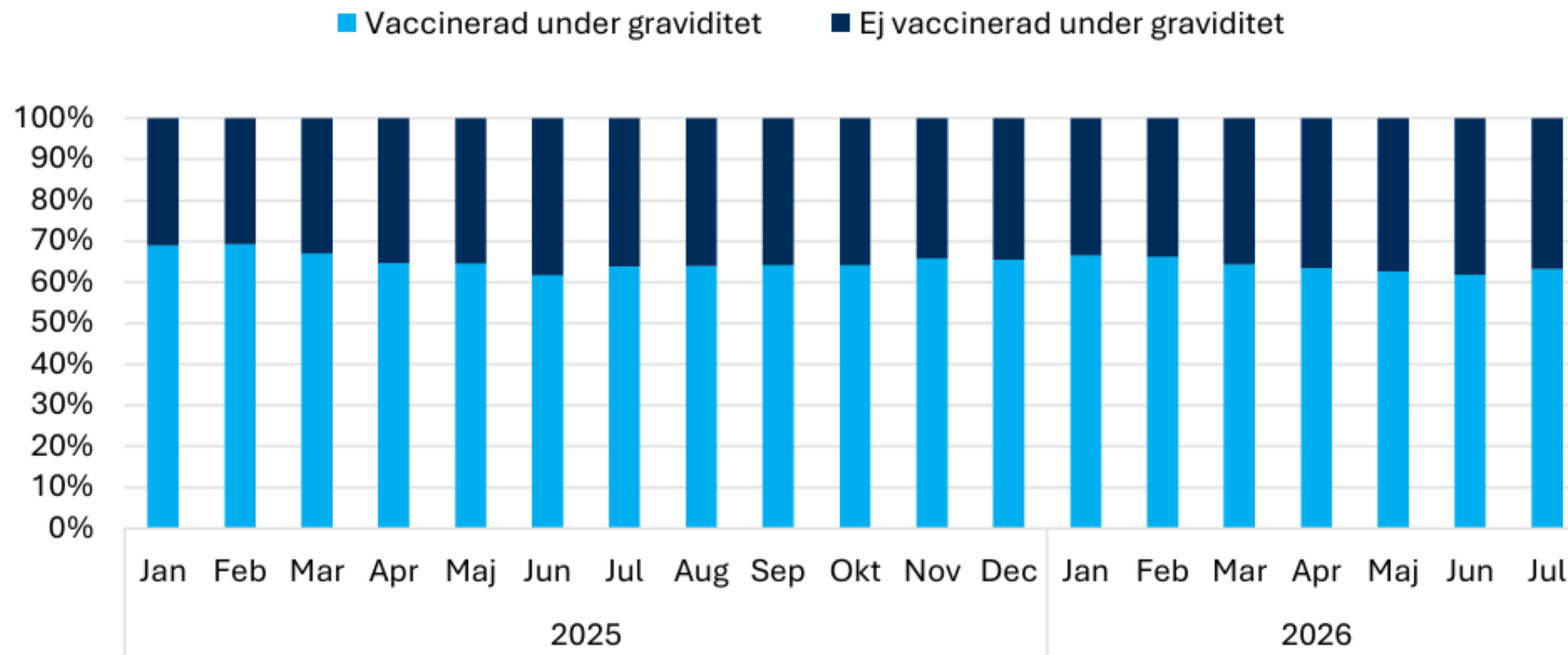
- **Ingår i barnvaccinationsprogrammet**
 - 3, 5 och 12 månaders ålder
 - påfyllnad vid 5 år och i årskurs 8-9
 - skydd efter vaccination ca 5 år
- **Varför**
 - Skyddar barnet dess första månader i livet innan det hunnit vaccineras, genom att höga nivåer antikroppar går över placenta. Skyddseffekt över 90%.
 - Skyddar mamman, smittar inte barnet när det är nyfött
- **När**
 - FRÅN graviditetsvecka 16 (helst tidigare än de sista veckorna i graviditeten)
 - Vid varje graviditet
- **Var och vem betalar**
 - Kostnadsfritt för den gravida (sedan mars 2024)
 - Vaccinationsmottagning (eller vårdcentral)

Kikhosta

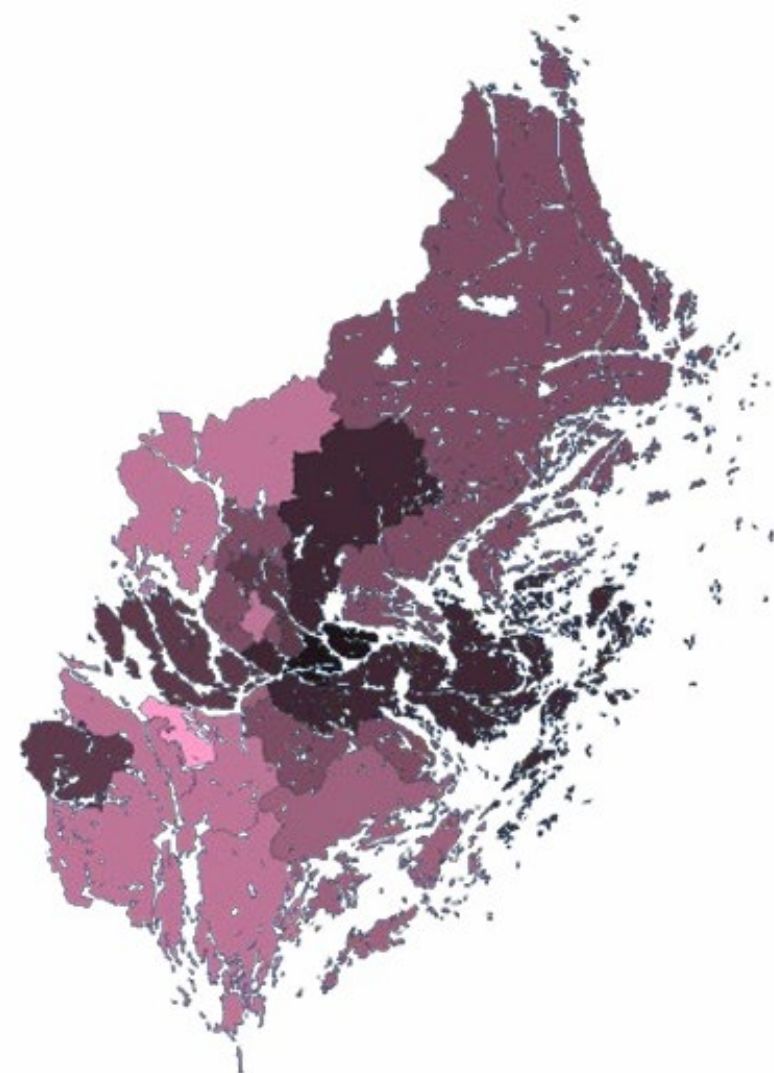

Vaccinationstäckning - kikhosta

Skillnader i vaccinationstäckning över regionen

Från 18% till 85%

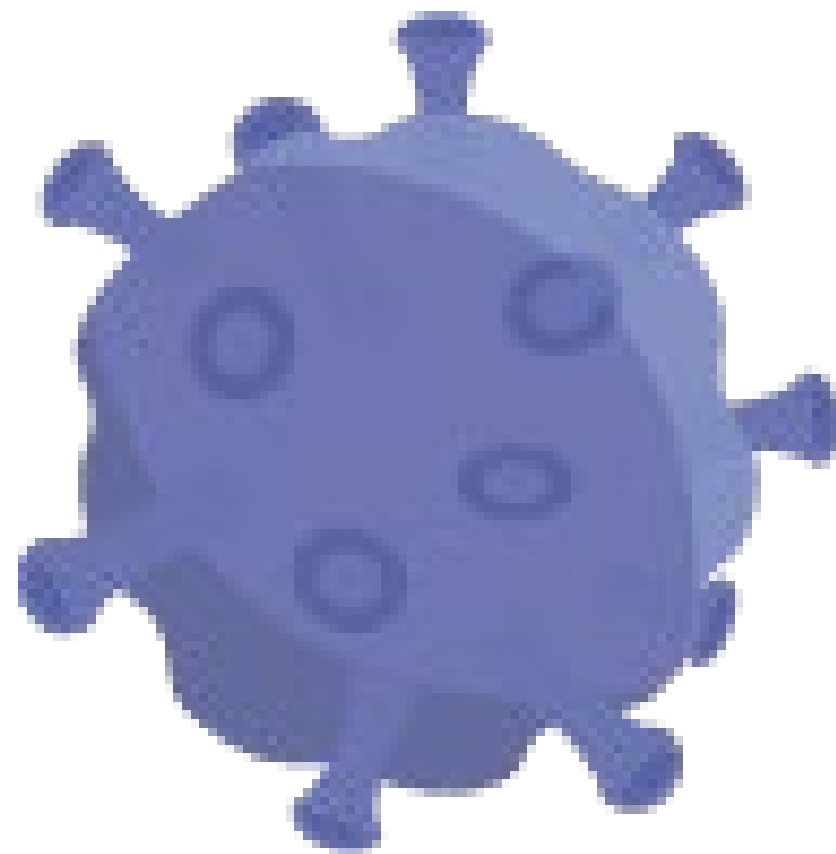
Vikten av information från sin barnmorska

- Många internationella studier visar att rekommendation från sin egen barnmorska eller husläkare är den viktigaste faktorn för att gravida ska vaccinera sig mot kikhosta.
- Studentprojekt under 2025:
 - Viktigaste faktorerna kopplade till lägre vaccinationsbenägenhet:
 - annat modersmål än svenska
 - svar som indikerade bristande kunskap eller kännedom om sjukdomen
 - osäkerhet kring eller utebliven information om kikhostevaccination från barnmorska/annan vårdpersonal
 - inte känna någon som vaccinerats mot kikhosta under graviditeten

Influenza

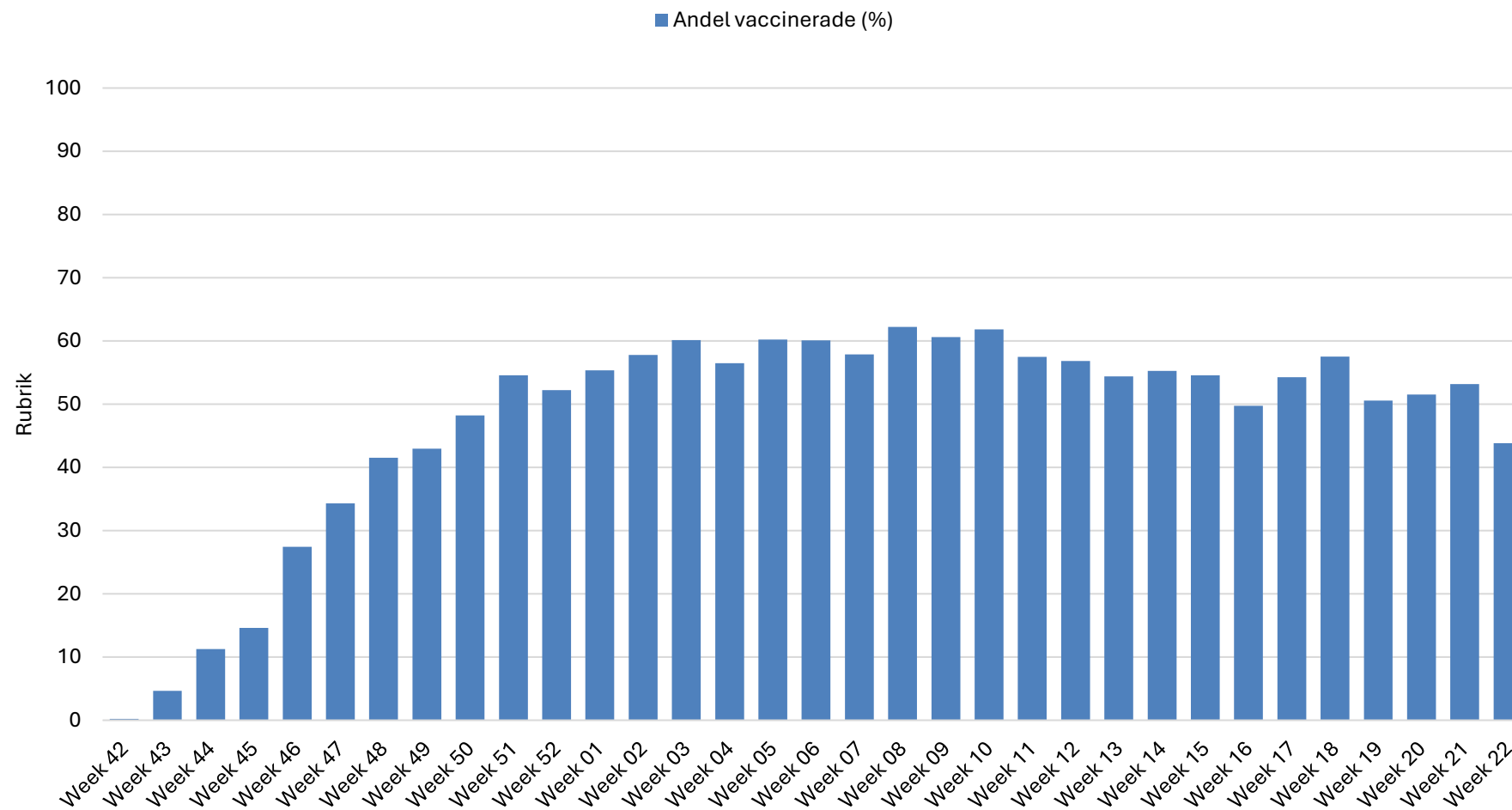
- **Symptom**
 - Plötslig debut
 - Luftvägsinfektion med hosta
 - Feber, sjukdomskänsla och ont i kroppen
- **Gravida och influensa**
 - Risk för allvarlig sjukdom hos den gravida (sjukhusvård) och risk för fostret
- **Spridning**
 - Under vinterhalvåret, v 40-v 20. Toppar jul-februari.

Influensavaccination

- **Varför**
 - Skyddar den gravida, fostret och det nyfödda barnet
- **När:**
 - EFTER graviditetsvecka 12
 - Gravida med annan risk kan vaccineras tidigare i graviditeten
 - Vaccinationskampanjen startar 2 november 2026
- **Var:**
 - Vaccinationsmottagning eller vårdcentral
- **Vem betalar:**
 - Kostnadsfritt för den gravida (regionen betalar)
- **Vaccin:**
 - Standarddosvaccin Influvac är säkert och godkänt för gravida

Vaccinationstäckning – Influenza

Vaccination mot covid-19

- **Tidigare rekommenderades alla** gravida vaccination mot covid-18 efter graviditetsvecka 12 – pga större risk för allvarlig sjukdom främst under sen graviditet.
- I nya analyser har gravida inte längre ökad risk för allvarlig sjukdom.
- Men om den gravida tillhör **annan riskgrupp** är graviditet inget hinder för vaccinationen mot covid-19 med mRNA-vaccin.
- I åldersgruppen 18-49 år utgör **nedsatt immunförsvar, kronisk njursjukdom eller Downs syndrom** annan riskgrupp.

Vaccin

- Ett (av tre) RSV-vaccin godkänt för gravida.
 - Om gravida önskar vaccination, styr till gv 30-36 för optimalt skydd hos fullgånget spädbarn.
- Skyddseffekt 55-70%

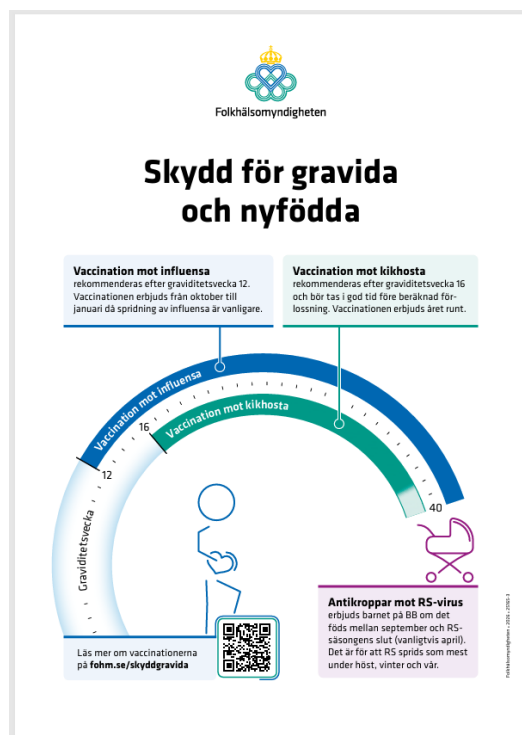
Monoklonal antikropp

- Nu börjar den andra säsongen med monoklonal antikropp mot RSV som erbjuds alla nyfödda på BB
- Skyddseffekt 70-83%
- Högre andel som accepterar?

En stor jämförande studie.
Nirsevimab är mer effektivt än Abrysvo (OR=0,78)
att förhindra sjukhusvård för RSV-orsakad nedre luftvägsinfektion under barnets första 6 månader.

Informationsmaterial

Rekommendationer om vaccination under graviditet och skydd för nyfödda — Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten

Skydd mot infektioner genom vaccination under graviditet

Du som är gravid rekommenderas vaccination mot kikhosta och influensa för att skydda dig och ditt barn mot sjukdomarna. Vaccinationerna erbjuds kostnadsfritt i alla regioner. Här kan du läsa mer om vaccinationerna, om vad sjukdomarna innebär och om ett läkemedel som ska ges till barnet efter födseln för att skydda det mot RS-virus.

Skydd mot kikhosta
Kikhosta kan orsaka en allvarig sjukdom hos små barn. Hostan kan efter en eller ett par veckor bli så intensiv att den övergår i kramper, alltså att det blir svårt att få luft mellan hostattackerna. Sjukdomen är mycket smittsam och kan vara allvarig och till och med dödlig för små barn. Sjukdomen är ofta lindrig hos vuxna men kan ge långvarig besvärlig hosta och innebära en risk för att smitta andra, inklusive spädbarn. Kikhostebakterien sprids mest under sensommaren och hösten men förekommer året runt.

Om du är gravid rekommenderas du att vaccinera dig mot kikhosta efter graviditetsvecka 16, oavsett tid på året, för att skydda dig själv och spädbarnet mot sjukdomen. Barnet får då antikroppar mot kikhosta genom dig. Dessa skyddar barnet mot sjukdomen från födseln till dess barnet själv erbjuds vaccination mot kikhosta vid 3 månaders ålder på barnavårdcentralen, BVC.

Skydd mot influensa
Säsongsinfluensa kan orsaka en allvarig infektion hos dig som är gravid. Influenzavirus sprids framför allt under höst och vinter, därför rekommenderas du som är gravid att vaccinera dig mot influensa inför höst- och vintersäsongen. Vaccinet skyddar också till viss del det nyfödda barnet mot influensa. Vaccinationen erbjuds efter graviditetsvecka 12, men kan ges under hela graviditeten om det behövs.

Skydd mot RS-virus
RS-virus orsakar en luftvägsinfektion som kan vara särskilt besvärlig för små barn. För att skydda spädbarn mot RS-virus erbjuds skyddande antikroppar på BB till de

spädbarn som föds under höst- och vintersäsongen. Antikropparna har en hög förebyggande skyddseffekt mot allvarig RS-infektion som kräver sjukhusvård. Det finns också ett RS-vaccin för gravida som ger skydd åt spädbarnet efter födseln, med motsvarande effekt som antikropsbehandling som erbjuds till spädbarn. RS-vaccinet för gravida erbjuds för närvarande inte kostnadsfritt i Sverige.

Vaccinerna är säkra för dig och ditt barn
Alla vacciner som används under graviditet i Sverige är välbeprövade, effektiva och säkra för dig och ditt barn. Allvarliga biverkningar är mycket ovanliga.

Inget vaccin skyddar till hundra procent mot sjukdom, och om du trots allt skulle bli smittad efter att du vaccinerat dig kommer sjukdomen med stor sannolikhet att bli mildare än den hade varit utan vaccin.

Utöver vaccinationer och kunskap om hur sjukdomarna sprids är det viktigt med god handhygien. Tvätta händerna med tvål och vatten eller använd handsprit. Då minskar du ytterligare riskerna för att utsätta dig och ditt barn för sjukdom.

Har du frågor om vaccinationer under graviditeten kan du prata med din barnmorska eller vårdcentral. Här kan du läsa mer:
www.folkhalsomyndigheten.se
www.1177.se

Folkhälsomyndigheten 2025. Artikel 25133.
Södra Nobels väg 18, 171 82 Solna | Östersund Campusvägen 20, Box 905, 831 26 Östersund.
www.folkhalsomyndigheten.se

Vaccination skyddar dig och ditt barn

När du är gravid rekommenderas du att skydda dig och ditt barn mot till exempel kikhosta och influensa. Dessa vaccinationer är kostnadsfria.

Du kan också prata med din barnmorska om vilka vaccinationer du bör ta och var du kan vaccinera dig.

Hitta information på 1177.se

På 1177.se finns även telefonnummer till rådgivning på olika språk.

Kikhosta – Kostnadsfri vaccination för gravida | Vårdgivarguiden (vardgivarguiden.se)

Maternell vaccination i pipeline

- Andra vaccin under utveckling som är särskilt intressanta för gravida:
 - **Grupp B Streptokocker (BGS)**
 - **Cytomegalovirus (CMV)**
 - ...

Frågor?

